

POUK GEOGRAFIJE NA DOMU ZA UČENCE 8. A RAZREDA – 2. TEDEN (23. 3. – 27. 3. 2020)

Dragi učenci!

Na začetku vam podajam nekaj dodatnih splošnih navodil.

Upam, da ste si prejšnji teden vsi uredili dostop do brezplačnih učbeniških gradiv založbe Rokus Klett, (**RAZISKUJEM NOVI SVET 8**), ki omogoča tudi ogled video posnetkov in reševanje vaj.

Učne liste lahko natisnete, rešite in prilepite v zvezek ali pa rešitve napišete v zvezek, če nimate tiskalnika. Enako velja za snov. Vsekakor si boste nove vsebine bolje zapomnili, če jih boste prepisali v zvezek. Na spodnja kontakta mi **najkasneje do petka, 27. 3. popoldne**, še bolje pa **sproti, pošljite tudi skenirane/fotografirane rešene učne liste** in drugo opravljeno delo, prav tako me lahko vprašate, če česa ne znate ali razumete. Sama si sproti (v eAsistentu) zabeležim, kdo mi je poslal povratno informacijo o delu na domu.

Kontaktirate me lahko preko **eAsistenta** ali na e-mail naslov: tjasa.grobin@guest.arnes.si .

Uspešno delo vam želim in ostanite zdravi.

Tjaša Grobin Kham

1. ŠOLSKA URA (ČETRTEK, 26. 3. 2020)

»PODNEBJE IN RASTLINSTVO JUŽNE AMERIKE«

Nadaljuj s prepisom snovi o podnebjju in rastlinstvu Južne Amerike – 5. točko.

5. Višinski pasovi v Andih

- Temperatura, vlaga, sestava tal, sončno obsevanje (idr. dejavniki) pogojujejo rastlinstvo in oblike poljedelstva na različnih nadmorskih višinah.

- Z naraščajočo nadmorsko višino temperatura (praviloma) pada.

- V Andih so se oblikovali naslednji višinski pasovi:

Vroča dežela (vroči pas): (0-900 ali 1200 m nad. viš.): redka poselitev, tropski deževni gozd (vroče, vlažno ekvatorialno pod.). Kmetijske kulture: koruza, sladkorni trst, banane, ananas, kakavovec, riž...(plantaže).

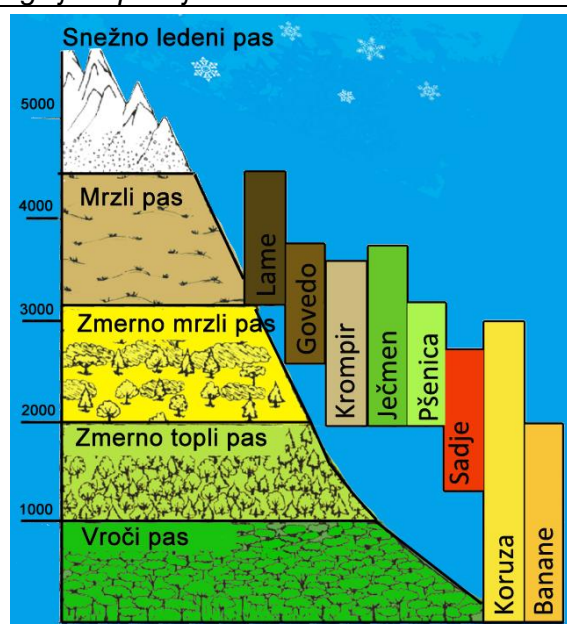
Zmerno topla dežela/pas: (900/1200-2000m): gosta poselitev (ker zaradi nižjih temperatur ni več soparno), tropski gorski gozd. Kmetijstvo: koruza, tobak, maniok, kavovec, sl. trst... (plantaže).

Zmerno mrzla dežela/pas: (2000-3800m) zmerno hladni višinski pas, dokaj gosta poselitev. Rastlinstvo: mešani gozdovi, pašniki. Kmetijstvo: ječmen, pšenica, koruza, krompir (terase); govedo.

Mrzla dežela/pas: (3800-4500m) redko poseljena ali neposeljena. Rastje: grmovje, travniki, zelišča. Kmetijstvo: ekstenzivna živinoreja (alpaka, lama, guanaka)

Snežno-ledena dežela/pas: nad 4500m: ni kmetijstva in poselitve, ker je premrzlo; rastje: večni sneg in led.

Oglej si spodnje slike.

Podnebno-rastlinski pasovi v Andih

Vir: <https://eucbeniki.sio.si/geo8/2591/index3.html>

GUANAKA

Vir: <https://en.wikipedia.org/wiki/Guanaco>

Coffee Crop in Tierra Templada of Mexico

Zmerno topli višinski pas – pridelovanje kave (Mehika)

Vir: <https://slideplayer.com/slide/11253359/>

Tierra Fria in Andean South America

Zmerno mrzli višinski pas v Andih

Vir:

<https://www.slideshare.net/lschmidt1170/chapter10-10793595>

(Vsi viri pridobljeni marca 2020)

- Za utrjevanje nove snovi reši nalogi **1.1 in 1.2 na spodnjem učnem listu**. (Rešitve so priložene na koncu gradiva.)

*- Neobvezna/dodatna snov: **PRIMERJAVA MED ALPAMI IN ANDI**

Glej skico na naslednji strani in si preberi primerjavo višinskih pasov med Alpami in Andi.

- 1- SADJE
- 2 PŠENICA
- 3 JEČMEN
- 4 KROMPIR
- 5 PAŠNIKI

Vir: <http://www.diercke.com/kartenansicht.xtp?artId=978-3-14-100790-9&stichwort=Andes&fs=1> (19. 3. 2020)

V Alpah je snežna meja precej nižje kot v Andih (3000 : 5200m n.v.). Enako je v Alpah nižje gozdna meja (1800-2000 m : 2500 m). V Alpah ni vročega pasa, saj ne ležijo blizu ekvatorja. V Alpah uspevajo kmetijske kulture do manj kot 2000 m (in ne uspevajo tropske kulture, kot so npr. kava, banane, sl. trst). Nad 2000 m so v Alpah le gorski pašniki. V Andih uspevajo pridelki vse do 4000 m nad. višine (npr. krompir.)

2. ŠOLSKA URA (PETEK, 27. 3. 2020)

Nadaljuj s prepisom snovi o podnebjju in rastlinstvu Južne Amerike – 6. točko.

6. Amazonski tropski deževni gozd

- Amazonsko nižavje obsega 6 mio km² (veliko približno toliko kot Evropa brez Rusije) in je največje območje tropskega deževnega gozda na svetu.
- Naravne razmere: vlažno podnebje in vročina (»zeleni pekel«), bujno rastlinstvo, v več nadstropjih (»zeleno kraljestvo«: bujna sestava, več kot 2500 drevesnih vrst).
- Velik problem povzroča nepremišljeno sekanje gozdov (od sredine 1970. let). Vzroki so: požig, gradnja cest, rudnikov, železnic, jezov, kmetijskih posestev in naselbin, uporaba lesa, krčenje za pašništvo, tržno kmetijstvo, rudarstvo.
- Posledice izsekavanja: zmanjšujejo se količine kisika na Zemlji, povečujejo količine CO₂ (zaradi velike porabe fosilnih goriv in nafte), ozračje se segreva – učinek tople grede, podnebne spremembe, izumiranje rastlinskih in živalskih vrst, erozija prsti, zmanjšuje se življenjski prostor Indijancev...

- Oglej si tudi posnetek o krčenju tropskega deževnega gozdu (je v slovenščini in traja slabi 2 minuti).

<https://www.youtube.com/watch?v=3iDx6jad6bQ>

- S pomočjo gradiva tega in prejšnjega tedna, zapisa v učbeniku na str. 56-57 in spletnih povezav reši učni list – še nalogi 2 in 3.

DODATNE POVEZAVE

Če želiš več podatkov o Amazonskem tropskem deževnem gozdu, klikni na naslednje strani:

<https://eucbeniki.sio.si/geo8/2858/index1.html>

<https://eucbeniki.sio.si/geo8/2858/index2.html>

<https://eucbeniki.sio.si/geo8/2858/index3.html>

Več o problemih krčenja tropskega deževnega gozda si lahko prebereš še na:

<https://siol.net/novice/svet/kaj-bi-za-clovestvo-pomenilo-unicenje-amazonskega-pragozda-foto-video-505564>

<https://www.rtvsllo.si/znanost-in-tehnologija/amazonija-oslabljena-pljuca-planeta/339899>

Obseg Amazonskega pragozda

Vir: <https://www.rtvsllo.si/znanost-in-tehnologija/amazonija-oslabljena-pljuca-planeta/339899>

Amazonski pragozd v plamenih

Vir:

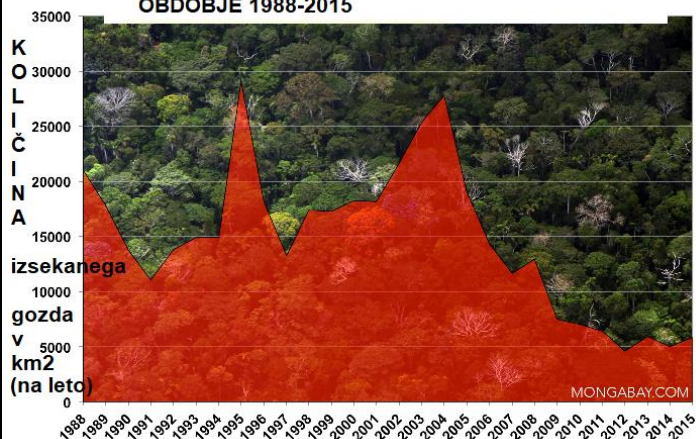
<https://siol.net/novice/svet/amazonski-pragozd-izginja-v-plamenih-505341>

Izsekavanje pragozda

Vir: <https://www.businessinsider.com/amazon-rainforest-experiencing-record-breaking-deforestation-2019-7>

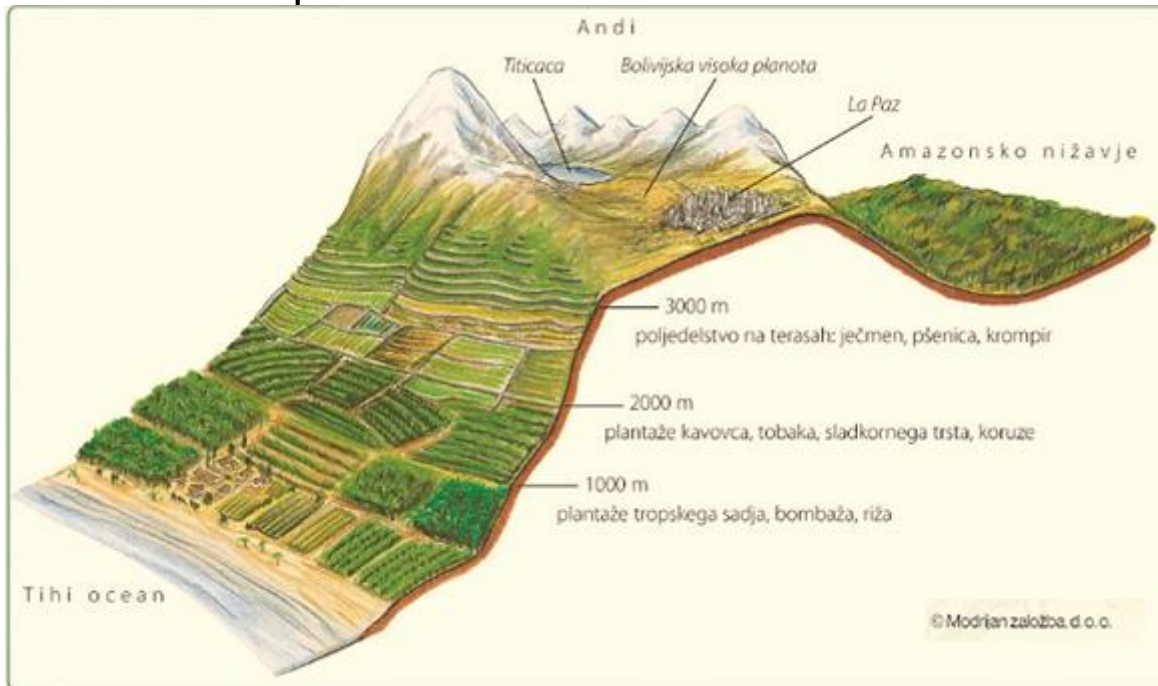
IZSEKAVANJE BRAZILSKEGA AMAZONSKEGA GOZDA OBDOBJE 1988-2015

Vir: <https://news.mongabay.com/2015/11/amazon-deforestation-jumps-in-brazil/>

UČNI LIST: PODNEBJE IN RASTLINSTVO JUŽNE AMERIKE – 2. DEL

1. Višinski rastlinski pasovi v Andih

1.1. Naštej glavne vzroke za oblikovanje višinskih rastlinskih pasov v Andih.

1.2 Dopolni vrzeli – dopiši imena višinskih pasov, kulturnih rastlin/obliko kmetovanja in druge potrebne podatke, ki so značilni za posamezen višinski pas.

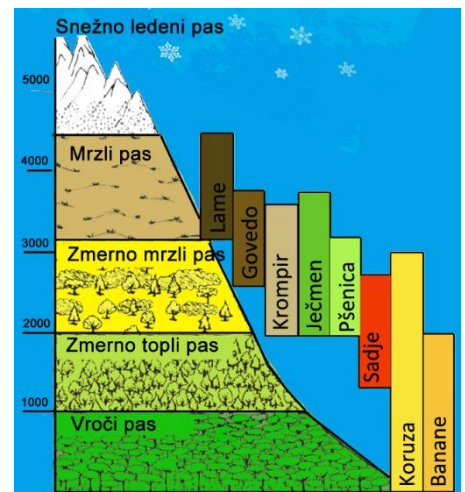
- _____ pas (0-900/1200m nad. viš.): _____ poselitev, tropski dež. gozd (vroče, vlažno ekvatorialno pod.). Kmetijske kulture: _____ (plantaže)

- _____ pas (900/1200-2000m): _____ poselitev, tropski gorski gozd. Kmetijske kulture: _____ (plantaže)

- _____ pas (2000-3800m): zmerno hladni višinski pas, dokaj _____ poselitev, _____ gozdovi, pašniki. Kmetijstvo: _____ (terase)

- _____ pas (3800-4500m): _____ poseljen ali neposeljen. Rastje: _____ . Kmetijstvo: ekstenzivna živinoreja, npr.: _____

- _____ pas (nad 4500m) : ni kmetijstva ali poselitve, ker je premrzlo; rastje: _____

2. Rastlinstvo je prilagojeno podnebnju.

A) Poimenuj **rastlinstvo** na fotografijah.

B) Dopiši **podnebje**, v katerem raste rastlinstvo na fotografijah.

C) Dopiši še **razmere** za življenje ljudi.

			
A			
B			
C			
			
A			
B			
C			

3. TROPSKI DEŽEVNI GOZD

Naštej glavne vzroke in posledice krčenja tropskega deževnega gozda za posamezno državo in prebivalce (lokalne), ki tam živijo, ter kakšne so posledice za ves svet (globalne).

Vzroki za krčenje tropskega deževnega gozda:		
↓		↓
Lokalne posledice		Globalne posledice

REŠITVE UČNEGA LISTA

1.1. Temperatura, vlaga, sestava tal, sončno obsevanje

1.2 Dopolni vrzeli – dopiši imena višinskih pasov, kulturnih rastlin/obliko kmetovanja in druge potrebne podatke, ki so značilni za posamezen višinski pas.

- **VROČI** pas (0-900/1200m nad. viš.): **REDKA** poselitev, tropski dež.

gozd (vroče, vlažno ekvatorialno pod.). Kmetijske kulture:

koruza, sladkorni trst, banane, ananas, kakavovec (idr. tropsko sadje), riž...(plantaže)

- **ZMerno TOPLI** pas (900/1200-2000m): **gosta** poselitev, tropski gorski

gozd. Kmetijske kulture: koruza, tobak, maniok, kavovec, sl. trst...(plantaže)

- **ZMerno MRZLI** pas (2000-3600m): zmerno hladni višinski pas, dokaj

gosta poselitev, **mešani** gozdovi, pašniki. Kmetijstvo: : ječmen, pšenica,

koruza, krompir, govedo (terase)

- **MRZLI** pas (3600-4500m): **redko** poseljen ali neposeljen. Rastje: grmovje,

travniki, zelišča. Kmetijstvo: ekstenzivna živinoreja, npr.: alpaka, lama, guanaka

- **Snežno-ledeni** pas (nad 4500m) : ni kmetijstva ali poselitve, ker je premrzlo;

rastje: večni sneg in led

2. Rastlinstvo je prilagojeno podnebjju.

			
A	Tropski deževni gozd	Mangrove	Puščavsko rastlinstvo
B	Ekvatorialno podnebje	Ekvatorialno podnebje	Puščavsko podnebje
C	Slabe razmere (vročina, vlaga)	Slabe razmere (vročina, vlaga)	Slabe razmere (suša, vročina poleti)
			
A	Puna (visokogorska stepa)	Pampe	Tundra
B	Gorsko podnebje	Vlažno subtropsko podnebje	Tundrsko podnebje
C	Srednje dobre do slabe razmere (zaradi visoke nad. viš. so temp. že precej nizke)	Dobre razmere (ugodno podnebje, prst)	Slabe razmere (premrzlo)

3. TROPSKI DEŽEVNI GOZD

Vzroki za krčenje tropskega deževnega gozda:		
(Npr.) - naraščanje števila prebivalstva - pridobivanje novih obdelovalnih površin, pašnikov, naselij - gozdarstvo, lesna industrija (dragocene vrste lesa) - rudna nahajališča (do njih je potrebno zgraditi ceste)		
↓		
Lokalne posledice		Globalne posledice
Prst brez rastlinstva se hitro izčrpa → erozija. - Ogrožen način življenja domačinov		- izginjanje rastlinskih in živalskih vrst - zmanjševanje deleža kisika v ozračju - segrevanje ozračja in učinek tople grede (tudi s taljenjem ledenikov v gorah) - sprememba podnebja